

Z obsahu:

1 - Spouštíme projekt ROSALIN-centrum komplexní pomoci obětem domácího násilí

4 - Příběhy Tichých svědkyň Žen zavražděných svými partnery 2021

7 - Slovo ředitelky

13 - Domácí násilí je v české společnosti zatíženo mnoha stereotypy, upozorňuje výzkum Ikea

11 - Studentka Klára a její příběh

Spouštíme projekt ROSALIN - Centrum komplexní krizové pomoci obětem domácího násilí

ROSA – centrum pro ženy spouští nový projekt ROSALIN - Centrum komplexní krizové pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí. Stěžejními výstupy projektu je vybudování krizového centra pro ženy oběti domácího násilí s možností krizového pobytu, bezplatná krizová linka pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí 800 60 50 80 a vývoj SOS tlačítek pro vysoce ohrožené oběti. Vznikne vzdělávací a metodologické centrum, díky Akademii specializované pomoci podpoříme v roce 2023 další poskytovatele sociálních služeb, kteří chtějí pomáhat účinně této cílové skupině.

Projekt ROSALIN reaguje na dlouhodobý problém nízkého počtu specializovaných sociálních služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí v ČR.

Domácí a genderově podmíněné násilí jsou jedny z nejrozšířenějších forem porušování lidských práv. Akční plán prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2019–2022 uvádí, že v ČR zažívá domácí násilí ze strany part-

nera téměř každá třetí žena. Podle monitoringu tisku (jedná se jen o případy, o kterých psala média) bylo v ČR v letech 2000-2020 zabito svým partnerem 195 žen (ROSA, listopad 2020). Závažným problémem je také vysoká latence domácího a genderově podmíněného násilí. Podle studie agentury FRA (2014) se na policii v ČR obrátí pouze 8 % obětí. Ještě menší počet obětí vyhledá pomoc ve

specializované poradně. Jednou z příčin je obecně malý počet specializovaných sociálních služeb. Problém nízké dostupnosti specializovaných služeb reflektuje řada klíčových dokumentů a analýz, včetně Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí. Analýza dostupnosti specializovaných sociálních služeb pro osoby ohrožené domácím a genderově podmíněným násilím v ČR

(MPSV, 2021, str.5) identifikovala deficit až 3000 rodinných míst ve specializovaných azylových domech dle doporučení Rady Evropy. Podle údajů v Registru sociálních služeb navíc poskytují pobytovou krizovou pomoc v pobytové formě pro cílovou skupinu oběti domácího násilí pouze 3 subjekty, což dokládá, že dostupnost pobytové krizové pomoci je v ČR zcela nedostatečná. Analýza MPSV (2021) poukazuje i na nedostatečnou specializaci některých poskytovatelů. Cílená a specializovaná krizová pomoc je však pro efektivní pomoc obětem a ochranu jejich zdraví a životů zásadní.

Motivace oběti vyhledat pomoc je nejvyšší po násilném incidentu a postupem času klesá. Je proto klíčové, aby byla specializovaná pomoc dostupná v co nejkratší době od rozhodnutí oběti pomoc vyhledat. Právě proto jsme rádi, že grant dostal podporu prostřednictvím finančního mechanismu Norských fondů na období 2014-2021, programu Lidská práva, programové oblasti 22 - Domácí a genderově podmíněné násilí: Prevence domácího a genderově podmíněného násilí a poskytování ochrany a pomoci pro jeho oběti.

Cílem projektu je zvýšit dostupnost specializované krizové pomoci pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí a zvýšit bezpečí a ochranu zvláště ohrožených obětí a obětí, které čelí vícečetnému znevýhodnění (seniorky, cizinky, osoby se zdravotním postižením, LGBT+).

Nové Centrum komplexní krizové pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí vzniká díky partnerství s **Městskou částí Praha 2**, která nám poskytla potřebné prostory a další spolupráce nás s MČ Praha 2 a radním pro bezpečnost Michalem Zunou, ještě čeká. Městská část Praha 2 v rámci hlavního města Prahy patří k předním částem, které aktivně spolupracují s neziskovým sektorem, a to zejména v oblasti prevence násilí, prevence kriminality a trestné činnosti a preventivní činnosti na školách. ROSA s MČ Praha 2 navázala dlouhodobou spolupráci. Starostka MČ Praha 2 Mgr. Jana Černochová a zástupkyně starostky (a též radní hl.m. Prahy) Ing. Alexandra Udženija se zasloužily již i o vznik bezbariérového poradenského centra ROSA na Praze 2 již v roce 2014. Městská část Praha 2 ve své preventivní činnosti integruje jednotlivé složky, které se mohou s problematikou násilí na ženách setkat při své běžné činnosti, je proaktivní. V této sféře MČ Praha 2 dostala řadu ocenění a slouží jako vzorový příklad spolupráce radnice, neziskového sektoru a občanů.

„Cílem je zvýšit dostupnost služeb pro oběti domácího násilí,“ říká Marie Vavroňová, ředitelka ROSA – centrum pro ženy, z.s.

Krizový byt nám pomohli zařídit společnosti IKEA, Partners, a Kiwanis.

„Jsme rádi, že díky vstřícnosti MČ Praha 2 k sociální tematice a prevenci domácího násilí jsme již byt mohli otevřít. Byt je koncipován jako krizový, tedy bezprostředně dostupný pro ohroženou ženu a její děti, k dispozici jsou 4 lůžka. Pro oběti domácího násilí je zásadní, když se rozhodnou volat a hledat pomoc, aby jí našly ihned. I když nemají kredit v telefonu a peníze.“

„Oběti domácího násilí čelí při řešení své situace řadě překážek,“ říká vedoucí centra ROSALIN PhDr. Branislava Marvánová Vargová. „Kromě viditelných fyzických stop prožívají strach o sebe či své blízké, úzkost, v důsledku prožitého násilí se ocitají v krizových situacích a musí se vyrovnat s traumatem. Najdou-li odvahu vyhledat pomoc, potřebují, aby byla rychlá, odborná, bezpečná a vycházela z jejich aktuálních potřeb, ať už se jedná o bezplatnou linku, na kterou se mohou obracet i anonymně, krizový pobyt, dlouhodobý pobyt v bezpečném domě s utajenou adresou, odborné poradenství, dlouhodobou podporu, psychologické či právní služby. Naším cílem poskytovat celé toto spektrum služeb tak, abychom ženám a jejich dětem pomohly zvýšit jejich bezpečí a nabídky veškerou potřebnou podporu na jednom místě. Protože každý má právo na život v bezpečí.“

Projekt zahrnuje 4 pilíře posílení systému pomoci obětem:

1

ROSALIN - Centrum komplexní krizové pomoci obětem domácího a genderově podmíněného násilí bude fungovat od poloviny roku 2022 v nonstop provozu a bude poskytovat odborné sociální poradenství, právní a psychologickou pomoc. Součástí krizového centra je i pobytová služba, která zahrnuje 4 krizová lůžka pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí (a jejich děti). Přijímány budou vysoce ohrožené oběti z celé České republiky.

2

Bezplatná krizová linka pro oběti domácího násilí 800 60 50 80 již díky podpoře Nadace Vodafone funguje, ale zatím jen v rámci denní pracovní doby centra ROSA. Nonstop provoz linky bude spuštěn pravděpodobně do června 2022. V současné době teprve hledáme pro ROSALIN nové kolegyně - probíhá výběrové řízení na pozici sociálních pracovníků krizové pomoci.

Bezplatná krizová linka pro oběti domácího násilí ROSALIN

800 60 50 80

je zatím v provozu po-pá v pracovní době centra ROSA

3

Připravujeme inovační technologické řešení pro zvýšení bezpečí zvláště ohrožených obětí domácího a genderově podmíněného násilí (včetně stalkingu) s napojením na pult asistenční služby tak, aby bylo možné přivolat okamžitou pomoc v případě ohrožení a zároveň informovat oběti zvolené kontaktní osoby o nastalé rizikové situaci.

4

ROSALIN bude i vzdělávací a metodologické centrum podpory služeb pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí. Připravíme metodiku zavádění specializovaných standardů kvality a metodiku vyhodnocování a managementu rizik. Akademie specializované pomoci podpoří specializaci již existujících obecných sociálních služeb v krajích tak, aby naplňovaly kritéria standardů služby pro oběti domácího a genderově podmíněného násilí, čímž se zvýší počet a dostupnost specializovaných služeb v regionech.

Příběhy Tichých svědkyň - žen zavražděných svými partnery, zveřejněné tiskem v roce 2021

MARTINA 35 let, matka tří dětí – zavraždil jí zastřelením do srdce její partner Miroslav (60 let). Vražda se stala v Horním Slavkově dne 16.1.2021. Muž byl myslivec, doma měl několik zbraní, legálně držených. Jednu z nich použil i v sobotu večer, kdy vystopoval svou milenkou a v autě jí pak s druhým mužem Janem (+41 let) na odlehlém místě oba zastřelil. Motivem byla žárlivost. Po činu chtěl vrah údajně namířit zbraň proti sobě, místo toho ale zavolal policii a sám se udal.

MARTINA 44 let, byla uškrcena svým manželem Jiřím (+39 let) v Kamenici nad Lipou na Pelhřimovsku. Zavraždil ji 3.2.2021. Žena se s ním chtěla rozvést, bylo to jen 2 dny poté, kdy mu bylo doručeno vykázaní ze společné domácnosti. Muž následně spáchal sebevraždu skokem ze Žďákovského mostu, tělo muže bylo nalezeno na dně Vltavy potápěči. Policie potvrdila, že po manželském páru zůstaly osiřelé děti.

LUCIE 43 let, byla uškrcena v autě u přehrady Žermanice při sexu svým milencem Lubomírem G. (40 let). Za tuto vraždu

dostal Lubomír G. u krajského soudu 16 let. Motivem zvráceného činu byly peníze. Zavražděnou ženu hodil do kufru auta a zavezl jí do lesa. Tam na ní naházal hlínu a jehličí. Poté odjel vykrást byt, v němž žila s manželem. Chtěl nalézt peníze, které by ho dostaly z dluhů. Nepochodil, šel do práce, následně zašel do prodejny pro krumpáč a lopatu, vykopal hrob, tělo do něj hodil, zamaskoval větvemi a kapradím. Vrah se k činu přiznal, za brutální vraždu jej soud poslal na 16 let do vězení.

ŽENA 21 let, byla zavražděna utopením ve vaně svým partnerem (36 let) v Českém Krumlově dne 14.10.2021. Muž se čin pokusil maskovat jako sebevraždu dívky, kriminalisté nashromáždili důkazy, které verzi obviněného vyvrátily. Motivem činu byla žárlivost, muži hrozí až 18 let

REGINA 46 let z Vyškova, byla zavražděna svým přítelem, byla neznámá do října 2020, kdy její zmizení nahlásil její přítel. Pátrání skončilo nalezením mrtvého těla v remízku u Šlapanic. Už při ohledání těla bylo jasné, že zemřela násilnou smrtí. Poli-

**TICHÉ SVĚDKYNĚ
2021**

Příběhy žen,
které byly zavražděny
tím nejbližším,
svým partnerem.

Stop
násilí
na ženách.

www.rosacentrum.cz

cisté zadrželi partnera zavražděné, hrozí mu až dvacetiletý pobyt za mřížemi.

JARMILA 52 let, zavraždil ji manžel David (+ 33 let) ve Frýdlantu nad Ostravicí 21.3.2021. Důvodem byly údajně rozpory, žárlivost i drogy. Místní říkali, že „se oba hádali a pak padla i nějaká ta rána“. Žena byla starší, moc hezká a manžel na ní žárlil. Po činu spáchal sebevraždu.

ŽENA 17 let, přítel (30 let) jí uškrtl ve svém bytě v Novém Jičíně. „Přítelkyni měl muž napadnout po slovní rozepři“, potvrdila policistka Pavla Jiroušková. Vrah je ve vazební věznici a čeká na soud.

MARKÉTA 31 let, zavražděna ubodáním. Její přítel T. N. (36 let) jí ubodl 21 ranami nožem dne 3.3.2020 v pražských Letňanech. Žena byla několik minut při vědomí, stačilo zavolat záchranku a mohla žít. Znalci uvedli, že vražda byla zvlášť trýznivá. Muž jí schoval do postele a utekl. Sebral jí peníze, šperky, elektroniku a odjel do Ostravy, pak na Slovensko. Nálevka podle obžaloby zaútočil na svou jedenatřicetiletou přítelkyni po předchozí hádce a opakovaně ji bodal do hlavy, hrudníku, zad i končetin. Žena vykrvácela. „Po dobu útoku a následně nejméně po dobu několika minut po útoku byla při vědomí,“ uvedla státní zástupkyně Radka Míclíková. Dodala, že Nálevka přítelkyni způsobil mučivé útrapy, protože si uvědomovala neodvratnost své smrti.

Na Slovensku ho 14.3.2020 zadržela zásahová jednotka. Zavražděná Markéta pracovala v lékárně a také pro armádu, vedla vědecký výzkum. Sousedé z domu v Letňanech, o problémech, které partneři měli, údajně věděli. „Domácí násilí to bylo, paní to odsákala životem.“ Muž byl odsouzen na 18 let.

ŽENA 32 let, byla umlácena k smrti svým mužem (37 let), se kterým žila ve společné domácnosti v malé vesnici nedaleko Temelína dne 15.7.2021. Žena měla na hlavě zranění, která neměla šanci přežít. Vraždě předcházela brutální teror.

„Obviněný ženu v bytě opakovaně napadal, bil ji po celém těle, také jí bránil v odchodu z domu“, uvedl policejní mluvčí Jiří Matzner. Soud poslal muže do vazby, kromě vraždy je obviněn z ublížení na zdraví, omezování osobní svobody, zločinu loupeže, hrozí mu 20 let vězení, či možná i doživotí.

ŽENA 35 let, zavražděná o víkendu (13.2.-14.2.2021) po napadení svým mužem (+30 let), ten se otrávil léky, po zástavě srdce zemřel v nemocnici. V bytě zůstalo zdravé, živé dítě 4 roky. K tragédii došlo v neděli večer v jednom z rodinných domů v pražských Stodůlkách.

ŽENA 73 let, zabil ji syn (38 let) inženýr, rozsekal jí mačetou o Velikonocích 2021 v

Kuníně na Novojičínsku. Obyvatelé Kunína byli v šoku, syna zavražděné považovali za slušného člověka. Vystudoval vysokou školu, pracoval jako specialista v oblasti informačních technologií. "Prý mu dělala v životě trochu peklo, rozmlouvala mu každou holku a měla na něj vysoké nároky, tak mu už asi hráblo," citovala televize jednoho ze svědků.

ŽENU 82 let, zavraždil dvěma údery sekerou manžel její vnučky (29 let) v říjnu 2020. K činu se doznal, uzavřel dohodu o vině a trestu. Velká rodinná tragédie otřásla na konci loňského října vesnicí Letonice na Vyškovsku. Muž „nevyržel věčné výtky babičky své manželky“. Otec dvou dětí odešel od soudu s 10 a půl roky vězení.

JARMILA 56 let, zavraždil ji její známý Aleš Rek (45 let) naskakoval jí na hlavu i celé tělo v Ostravě. Poničil jí dle žaloby vnitřní orgány, nechal ji bez pomoci ležet na zemi a šel se prospat. Za brutální vraždu muži hrozí 18 let. „Jen jsem se jí pokoušel zvednout a opilý jsem na ni několikrát upadl, nezabil jsem jí. Něco jsem jí asi udělal, ale vražda to nebyla“, hájil se u soudu obžalovaný. Za brutální vraždu šestapadesátileté ženy v ostravské části Zábřeh si Aleš Rek definitivně odpyká 16 let vězení.

JANA N. 49 let, zastřelil ji manžel legálně drženou zbraní, pak zbraň obrátil proti sobě a zastřelil se (+53 let) v Liberci 16.5.2021. Měli před rozvodem. Zastřelená žena měla v Liberci oblíbenou cukrárnu, její muž měl problémy v podnikání a dluhy, kvůli dluhům ho čekala i exekuce. V osudný den seděli spolu odpoledne na zahradě u rodinného domu, společnost jim dělala matka Jany N. Lubor N. na manželku vytáhl legálně drženou krátkou zbraň a před očima tchýně vystřelil. Poté hlavě pistole obrátil proti sobě. Oba zranění se přivolání záchranářů snažili resuscitovat, ženu se již oživit nepodařilo, muže odvezla záchranka do liberecké nemocnice, kde ale svým zraněním podlehl.

ŽENA 65let, její druh (Petr M., 64 let) ji ze žárlivosti ubodal osmi ranami nožem v Ostravě v lesoparku v červenci 2020. „Rány zasáhly životně důležité orgány“ uvedla žalobkyně. Nůž pronikl žně do srdce, plic, spoustu ran schytaly ruce, když se žena proti noži aktivně bránila. Muž nic nezapíral, přiznal svou vinu. Rozsudek odnětí svobody 15 let je zatím nepravomocný.

NATÁLIE 28 let, Češka byla zavražděná na Slovensku před 4letou dcerkou svým přítelem (37 let) 10.června 2021. Muž ji dlouhodobě týral, ukradl jí doklady. Její matka sdělila, že jí dcera nic neřekla, tajila to. Jeho nevlastní sestra, která bydlí ve Švýcarsku prý usiluje o to, aby dítě získala do péče.

ŽENA 58 let, zavražděna na Benešovsku (Vranovská Lhota u rybníka), neví se kdo to udělal? Naposledy viděna 6.7.2021 Policie upřesnila, že žena z Prahy měla na svém těle zranění, jež si nemohla způsobit sama. „Z tohoto důvodu se případem zabývají kriminalisté Středočeského kraje, kteří k vyjasnění veškerých okolností úmrtí ženy nařídil soudní pitvu, policisté v současné době čekají na definitivní a kompletní výsledky zkoumání soudních lékařů.

ŽENA 56 let, zabitá nožem, ranami, znásilněná 2.5.2019 mužem bývalým policistou (do roku 2014), pak byl taxikářem, údajně znásilnil vlastní matku. Expolicista byl odsouzen na 13 let a byla mu nařízena ústavní léčba.

ŽENA 55 let, ubodal ji 27letý muž, její známý. Přijel na návštěvu, po hádce jí zabil a ujel jejím autem. K činu došlo 20.5.2021

KDO JSOU TICHÉ SVĚDKYNĚ

Každoročně několik desítek žen umírá zbytečně rukou svého partnera v důsledku domácího násilí. Pomozte svým známým, kamarádkám, sestřím, dcerám, matkám, aby mohly vyhledat pomoc včas! Nejste jen manželky, ale i matky, dcery, kamarádky. Nesmíte chybět svým dětem, rodičům, kamarádkám. Potřebují Vás.

na Písecku.

NINA 24 let, ubodal ji odmítnutý přítel (34 let) 6.11.2020, pak spáchal sebevraždu skokem pod metro.

ZUZANA 34 let, zavražděná dne 12.4.2021 na Prachaticku. Žena byla nahlášena jako pohřešovaná v pondělí 12. dubna, kdy s ní naposledy mluvila její příbuzná. Od té doby o ní nikdo nevěděl a bylo zřejmé, že u sebe nemá platební prostředky. Policie proto kontaktovala její známé, ti o ní bohužel nevěděli. Na stopy narazili policisté už v minulých dnech, drželi je ale v tajnosti. „Pátření nás dovedlo k vytipovanému objektu, kde bylo nalezeno ukryté tělo ženy. Vše nasvědčovalo násilnému činu. Po provedené pitvě vyšetřovatel obvinil muže z vraždy. Obviněný byl již dříve trestán a na svobodě byl pouhé dva roky.

Podle denního tisku zpracovala Zdena Prokopová

25.listopad je celosvětově Mezinárodním dnem proti násilí na ženách. ROSA si jej připomíná s Tichými svědkyněmi. Červené siluety žen, vypovídají o skutečných příbězích žen, které byly zavražděny rukou svého nejbližšího – manžela, partnera, druha. Projekt Tiché svědkyně má nejen varovat před tragickými konci neřešeného domácího násilí ale i apelovat: aby nedocházelo ke zbytečným vraždám žen, matek, dcer. Odhaduje se, že v zemích původní členské “patnáctky” Evropské unie zemře každý rok na následky násilí, kterého se na nich dopustili jejich partneři, 700 – 900 žen. V České republice se s některou z forem domácího násilí za svůj život setká 38 % žen. Každý rok umírá v důsledku domácího násilí a vražd motivovaných osobními vztahy v ČR několik desítek žen.

I když se mnohé v legislativě změnilo, existují akční plány, interdisciplinární týmy, nestačí to. Sice existuje institut vykázání pachatele, přesto jsou to často stále ženy, kdo musí opouštět domov, pokud dochází k násilí, aby si zachránily život a ochránily děti. Řada činů není ze strachu obětmi oznamována, řada činů poté není Policií vyšetřována podle §199 TZ jako domácí násilí, ne vždy dojde k vykázání. Násilí je bohužel ve společnosti stále zlehčováno a označováno odborníky jako domácí hádky a konflikty. Na úřadech jsou často realizovány i v případech domácího násilí případové komise, které jsou jasnou ilustrací viktimizace obětí (která „si to nechala líbit a „neochránila děti“ nebo „se nesnaží domluvit s manželem“ a zachovat rodinu). Následkem bagatelizace případů, viktimizace obětí, mediací mezi obětí a pachatelem, pronásledování obětí, mohou být právě i vraždy, sebevraždy, hospitalizace, trvalé následky nejen na těle, ale i na duši. Nejen žen, ale i dětí, které v rodině s násilím žijí.

Slovo ředitelky

Je to 23 let, kdy jsme v prvním Informačním bulletinu uveřejnili mimo jiné studii NHC Action for Children (Abrahams, 1994) provedenou ve Velké Británii, ze vzorku 108 žen navštěvující krizová centra. Z tohoto počtu 73 % přímo uvedlo, že děti byly svědky útoků na matku, 99 % vidělo plačící rozrušenou matku.

Zajímá nás vliv násilí na dětech. Postupně jsme v Rose vedle pomoci ženám, obětem domácího násilí, formou odborných konzultací a poskytování pobytové služby mapovali závažnost násilí v rodinách. S výsledky jsme seznamovali při školeních učitelů, sociálních pracovníků, zdravotníků, informovali jsme média, poslanceckou sněmovnu Parlamentu.

V březnu 2009 jsme v Parlamentu při příležitosti českého předsednictví Evropské unie přítomné poslance, odborníky, zástupce soudu seznámili s dopady násilí na psychiku dětí i pohled na soudní řízení, kdy jsou oběti nuceni do mediace, děti ke styku s násilným otcem, i do střídavé péče. Od té doby uteklo 12 let. Výrazné změny jsme se nedočkali. Víme, že problémů k řešení je hodně, ale pomalost, liknavost v tomto případě dopadá na formování mladého člověka a přenosu násilí do dalších generací.

20. listopadu si připomínáme 32 let výročí vzniku Úmluvy o právech dítěte. A 19. listopadu Světový den prevence týrání a zneužívání dětí. Od 25. listopadu do 10.2.2021 si celosvětově připomínáme dny boje proti násilí na ženách. V tyto dny se zviditelní řada organizací, odmítající násilí v rodině. Nově již druhým rokem vystupuje proti násilí společnost IKEA, Nadace Vodafone.

Jsem tomu moc ráda, jen si říkám že politikaření, shazování závažnosti násilí na ženách a dětech nepřispívá k tomu, abychom vstoupili do předsednictví EU v roce 2022 jen s hesly, plány.

Rozhodující bude, zda neziskové organizace zaměřené na prevenci násilí na ženách nezískají jen slovní ujištění o potřebě a správnosti jejich činnosti, ale zda nová politická reprezentace podpoří i faktickými kroky a zákony boj proti násilí na ženách.

25. listopadu si celosvětově připomínáme stovky žen po celém světě, které zemřely rukou násilného partnera.

Jejich děti neuvidí maminku při přebírání vysvědčení, neuvidí dcery v prvních tanečních, nepovedou děti k sňatku, neuvidí promoci dětí, neuvidí svá vnoučata.

Marie Vavroňová

ČESKÁ SPOLEČNOST A DOMÁCÍ NÁSILÍ

Zdroj: IKEA

Stereotypy ovládají českou společnost. Dotýká se to i obětí domácího násilí.

Obviňování obětí

K domácímu násilí dochází někdy také proto, že žena svého partnera/manžela vyprovokuje.

Provokace za strany obětí vidí jako potenciální důvod k domácímu násilí více než polovina Čechů. I v tomto případě se míra souhlasu s výrokem liší podle pohlaví, souhlasí s ním 68 % mužů vs. 45 % žen.

Ženy se často svým partnerům mstí tím, že je obviní z domácího násilí, i když se nic takového nestalo.

Falešné obvinění z pomsty jako způsob msty žen na svých partnerech? Zdálně si to myslí polovina dospělé populace, ale je zde velký rozdíl mezi názorem mužů a žen. Tento názor zastávají skoro dvě třetiny mužů (62 %). U žen se tento názor objevuje méně často (37 %). Tento stereotyp převládá hlavně u lidí s nižším vzděláním.

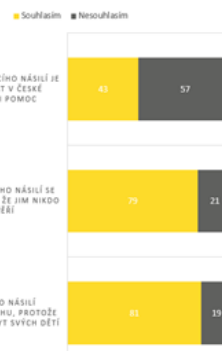
Proč tedy neodejde?

Překážek při odchodu z násilného vztahu je mnoho. Uvědomuje si to i česká veřejnost.

Nejhlavnějším důvodem, proč oběti ze vztahu neodcházejí, je dle respondentů strach o děti, následovaný obavami, že jim jejich zkušenosti nikdo neuvěří.

Více než polovina (57 %) respondentů se také obává, že pro oběti domácího násilí není v české společnosti jednoduše najít pomoc.

Takřka dvě třetiny respondentů (62 %) dále připouští, že odchodem oběti domácí násilí neskončí.

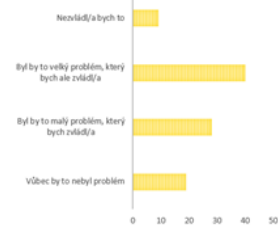

A kam by šla?

Odchod do jiného bydlení může i pro oběti domácího násilí zkomplikovat stávající situaci na trhu bydlení, tedy finanční nedostupnost komerčního bydlení a faktická nedostupnost sociálního bydlení.

Ukazuje to i obecná otázka, jak komplikované by bylo se nenadále odstěhovat. Polovina respondentů odpověděla, že by se jednalo o velký problém, každý desátý Čech přiznává, že by takovou situaci nezvládl.

JAK VELKÝ PROBLÉM BY PRO VÁS BYLO NÁHLE SE PŘESTĚHOVAT?

Veřejné mínění a stereotypy pojící se k domácímu násilí se výzkumem rozhodla zmapovat společnost IKEA ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a Koalicí NeNa. Výzkum realizovala agentura Kantar Hoffman metodou CAWI na reprezentativním vzorku české dospělé populace (1 500 respondentů). Bezpečný domov si zaslouží každý z nás. Tato myšlenka odstartovala aktivity společnosti IKEA Česká republika na podporu obětem domácího násilí. Společně #zabezpečnýdomov

Domácí násilí je v české společnosti zatíženo mnoha stereotypy, upozorňuje výzkum společnosti IKEA

Praha, 15. listopadu 2021 – Stereotypní myšlení v české populaci se nevyhýbá ani domácímu násilí. Zpochybňování viny násilného partnera nebo ospravedlnění jeho chování je v České republice časté a může být jednou z bariér bránících oběti svou situaci řešit a z násilného vztahu odejít. Upozornit na to se rozhodla společnost IKEA, která se problematice domácího násilí dlouhodobě věnuje.

Každý má právo na bezpečný domov. Tato myšlenka odstartovala aktivity společnosti IKEA Česká republika na podporu obětem domácího násilí. „Problematiku domácího násilí v České republice se snažíme skutečně řešit. Vidíme ale, že nejde jen o řešení vztahu mezi násilným partnerem a obětí, ale je potřeba mnohem komplexnější řešení, které odráží změnu vnímání

české společnosti. Rozhodli jsme se proto zmapovat stereotypy, které se k tomuto tématu pojí,“ vysvětluje Roman Bojko, manažer pro rovnost, diverzitu a inkluzi v IKEA Česká republika, pozadí vzniku reprezentativního výzkumu, na kterém IKEA spolupracovala s Univerzitou Karlovou, Koalicí NeNa, sdružující neziskové organizace pomáhající obětem domácího násilí, a agenturou Kantar Hoffmann.

Češi zpochybňují vinu násilného partnera

Za násilí je vždy zodpovědný ten, kdo se ho dopouští. I přes to se však mnoho lidí snaží najít viníka v samotné oběti. Čtvrtina respondentů výzkumu (26 %) se domnívá, že oběť si může za domácí násilí alespoň částečně sama. Tento názor zastávají především muži než ženy (37 vs. 15 %). Téměř třetina české

Zdroj: IKEA

populace (31 %) zastává názor, že jsou muži nervózní a někdy agresivní, protože jsou zodpovědní za veškeré finanční starosti rodiny. Obdobně vysoký počet Čechů (29 %) si myslí, že pokud se žena nestará o domácnost, je pochopitelné, že to vůči ní může vyprovokovat násilí.

Zpochybňování viny partnera je vidět i u dalších otázek výzkumu. Více než polovina (56 %) respondentů souhlasí s tvrzením, že k domácímu násilí dochází někdy také proto, že žena svého partnera vyprovokuje. V tomto se však liší názor mužů a žen. Provakaci ženy jako důvod k agresi vidí 68 % mužů, ale jen 45 % žen. Rozdílné vnímání mezi pohlavími byl patrný i u dalšího bodu výzkumu, který se ptal, zda se ženy často svým partnery mstí tím, že ho obviní z domácího násilí. S tímto názorem souhlasí téměř dvě třetiny mužů (62 %), ale jen 37 % žen.

„Násilné osoby své chování bagatelizují a za to, že došlo k násilí, opakovaně obviňují oběť, čímž zkreslují realitu. A pak se děje to, že oběti skutečně často cítí vinu a hledají chybu u sebe. To může být podporováno i okolím a svěřit se se svým příběhem je pak pro mnohé ženy těžké, protože se mohou obávat, že jim nikdo nebude věřit,“ popisuje možný důsledek zmíněných stereotypů Branislava Marvánová Vargová z centra ROSA.

Češi si uvědomují, že odchod není snadný

Předsudky společnosti vůči obětem domácího násilí a jejich chování se dotýkají i řešení jejich situace. Výzkum ukázal, že

přesně dvě třetiny respondentů si stereotypně myslí, že ženy neodejdou proto, že svého partnera stále milují. Stejná část populace zastává i názor, že se oběti obávají toho, co by jejich odchod mohl násilníkovi způsobit. Naprostá většina (83 %) respondentů si navíc uvědomuje, že oběti domácího násilí si ani nemusí uvědomovat, že jsou oběťmi domácího násilí.

I přes zmíněné stereotypy ale česká veřejnost vnímá, že překážek bránících odchodu z násilného vztahu je mnoho. Nejsilnějším důvodem (pro 81 % respondentů), proč oběti ze vztahu neodcházejí, je strach o děti. Více než polovina (57 %) respondentů se také obává, že pro oběti domácího násilí není v české společnosti jednoduché najít pomoc. Takřka dvě třetiny respondentů (62 %) dále připouští, že odchodem oběti domácího násilí neskončí.

„Bariér bránících v odchodu je celá řada a objevují se i po něm. Když se oběť rozhoduje, zda ve vztahu zůstat či odejít, je velkou bariérou odchodu strach. Násilný partner často vyhrožuje, že si oběť najde, že násilí bude pokračovat, že ji připraví o děti, zstrašuje ji, že jí nikdo nebude věřit, že si bez něj neporadí apod. Velkou bariérou je otázka dostupného bydlení a mnohdy i ekonomická závislost na násilné osobě,“ popisuje ze své praxe Branislava Marvánová Vargová a naráží tím i na složitou stávající situaci na trhu bydlení, tedy finanční nedostupnost komerčního bydlení a faktická nedostupnost sociálního bydlení. Ukázala to i obecná otázka, jak komplikované by bylo se nenadále

odstěhovat. Polovina respondentů odpověděla, že by se jednalo o velký problém, každý desátý Čech přiznává, že by takovou situaci nezvládl.

Překážek při odchodu z násilného vztahu je mnoho, nebudme jednou z nich

Vedle faktických věcí bránících oběti v odchodu z násilného vztahu, tak právě smýšlení české společnosti a bagatelizování celé problematiky obětem nepomáhá. Upozornit se na to snaží i společnost IKEA svou aktuální kampaní, která navazuje na komunikaci v minulém roce. A řešit problém se snaží i dalšími cestami. V minulém roce se například spolu s koalicí specializovaných center pro ženy zažívající násilí NeNa zasadila o změnu legislativy a větší ochranu obětí domácího násilí. Ty nyní spadají mezi zvláště zranitelné oběti.

Podpořila také vznik krizového bytu organizace ROSA, zařídila pokoje v azylovém domě neziskové organizace Acorus, vypracovala směrnice proti domácímu násilí pro veřejné instituce nebo pomáhá s financováním některých pracovních pozic v rámci neziskových organizací pomáhajících obětem domácího násilí.

„Oběti domácího násilí se může stát každý. A bohužel se to nemusí vyhnout ani našim zaměstnancům. Pokud se však někdo z mých kolegů ocitne v takto těžké situaci, nenecháme ho v tom o samotě a nabídneme mu pomoc v podobě dovolené navíc, finanční či materiální podpory, zajištění bezpečnosti na pracovišti či zprostředkování služeb terapeuta či právníka, který mu pomůže,“ představuje nové benefity pro zaměstnance Roman Bojko ze společnosti IKEA.

Nicméně o tom, že domácí násilí je problém, kterému by se měla věnovat větší pozornost, je přesvědčena i naprostá většina české populace.

Důvodem může být i to, že většina lidí má s nějakou z forem domácího násilí, byť jen zprostředkovaně, zkušenost. Zmiňovaný výzkum ukázal, že převážně ženy znají ve svém okolí někoho, kdo buď měl nebo se to předpokládá, takovou zkušenost. 67 % žen se setkalo ve svém okolí s jednou z forem psychického násilí a 60 % s fyzickým násilím.

Výzkum společnosti IKEA vznikl ve spolupráci s Univerzitou Karlovou a Koalicí NeNa. Výzkum realizovala agentura Kantar Hoffman metodou CAWI na reprezentativním vzorku české dospělé populace (1 500 respondentů).

Desatero bezpečného odchodu Koalice NeNa

Cítíte strach ze svého partnera? Zvažujete, že od něj odejdete? S bezpečným odchodem vám může pomoci následující desatero.

1.

O tom, že chcete odejít, partnerovi neříkejte

Násilná osoba si bude chtít udržet svoji kontrolu a moc a násilí může eskalovat, případně se může pokusit vám v odchodu zabránit. Období okolo rozchodu je z hlediska závažných forem násilí jedno z nejrizikovějších.

2.

Odejděte, až partner nebude doma

Pokud to není možné, zajistěte si přítomnost dalších osob, které vám poskytnou podporu.

3.

Pokud je to možné, neodcházejte bez dětí.

Partner by mohl takové situace využít a vykreslit vás tak, že o děti nemáte zájem, nebo jim ublížit.

4.

Připravte si vše důležité

Doklady, důležité smlouvy, veškeré důkazy, které prokazují přítomnost domácího násilí, osobní věci, peníze, bankovní karty - to vše mějte u sebe. Zvažte také založení vlastního bankovního účtu.

5.

Pořiďte si fotodokumentaci

Díky fotodokumentaci bytu před a po stěhování můžete předjet obvinění, že jste odcizila partnerovy věci.

6.

Odejděte do bezpečí

Teprve pak obeznamte partnera, že jste odešla. Také kontaktujte OSPOD a oznamte, že jste i s dětmi odešla od partnera kvůli domácímu násilí.

7.

Vše dokumentujte

Po odchodu s partnerem komunikujte pouze písemnou formou a komunikaci si uložte. Z bezpečnostních důvodů se s ním nescházejte a nesdělujte mu, kde se nacházíte.

8.

Informujte školku/školu/kroužky/zaměstnavatele

Novou adresu sdělte pouze lidem, kterým opravdu důvěřujete. Nezapomeňte o své situaci informovat zaměstnavatele i školku či školu a zájmové kroužky, kam chodí vaše dítě.

9.

Řekněte si o pomoc

Kontaktujte některou ze specializovaných organizací (např. ROSA, proFem, Acorus). Provedou vás dalšími kroky pro život bez násilí.

10.

V případě ohrožení okamžitě volejte tísňovou linku policie 158

www.koalicenena.cz
#ikea_cesko
#zabezpecnydomov

Studentka Klára a její příběh

Kláře bylo 22 let a studovala druhý ročník vysoké školy v Praze. Pocházela z malé vesnice na Moravě, ve které žila pouze s matkou. Bydlela na studentské koleji a přivydělávala si jako barmanka v jednom nočním baru. V Praze neměla příliš přátel, pouze těch několik, které poznala ve škole. Na Moravu jezdila, pokud jí to brigáda umožňovala, peněz neměla nazbyt.

S Petrem se seznámila v baru, ve kterém pracovala. Byl o 15 let starší, podnikal v mezinárodním obchodě a jí se líbilo, jak se uměl chovat galantně. Petr si zjistil, které dny Klára pracuje a pravidelně jí v práci navštěvoval. Klára si s ním ráda povídala, líbilo se jí, jak má Petr jasné názory a je rozhodný. Záhy ji pozval na večeři do luxusní restaurace a začali se stýkat několikrát týdně. Neexistovalo, aby Klára za něco platila. Klára nebyla zvyklá navštěvovat tak drahé podniky, které Petr vybíral, cítila se nejistě. Když se se svými obavami Petrovi svěřila, ujistil ji, že to je v pořádku a že chce mít v životě jen to nejlepší a chce to dopřát i jí. Od začátku Kláru zahrnoval drahými dary a trval na tom, že spolu zajdou do drahého butiků, ve kterém jí pomůže vybrat vhodné oblečení. Klára se cítila jako v pohádce.

S Petrem se scházeli čím dál častěji. Několikrát denně si volali a psali. Petr se zajímal o to, s kým tráví čas a kde je. Někdy ji Petr překvapil, že se objevil na místě, kde mu psala, že bude. Klára se cítila zamilovaně, líbilo se jí, že o ni projevoval zájem, tohle ještě nezažila. Občas si její kamarádky dělaly z Petra legraci, že se chová jako „stíhačka“. Klára se snažila jejich řeči ignorovat, říkala si, že pouze závidí.

Po téměř dvou měsících měla Klára u Petra téměř všechny své věci. Petr chtěl, aby se k němu nastěhovala a přestala pracovat v baru, proč by podle něj měla držet kolej, když stejně tráví čas výhradně spolu a on peněz vydělává dost. Klára se chvíli zdráhala, zda to není příliš brzy, ale i přesto kolej pustila a z baru odešla. Petr trval na tom, že ji bude do školy vozit nebo ji objednával, přes svoji aplikaci, placený odvoz. Přesto spolu často hovořili o tom, že by Klára do školy chodit nemusela, o vše se přeci postará on a přál by si, aby když on tak tvrdě pracuje, ona vytvářela hřejivý domov.

Jeden večer chtěla Klára Petra překvapit, uvařila večeři. Když přišel Petr z práce, vypadal rozladěně. Poté, co ochutnal večeři, ze sebe ostře vyhrkl, zda tohle myslí vážně?! Záhy se ale pousmál a řekl, že se má ještě co učit, proto raději půjdou na večeři ven do restaurace. Klára se cítila rozhozená, velice ji překvapila Petrova reakce, ale řekla si, že není tak zkušená kuchařka a on to s ní přeci myslí dobře. Sama sobě dala slib, že se polepší a bude na sobě pracovat.

Po čtyřech měsících Klára zjistila, že je těhotná. Byla z toho

v šoku, protože si Petr přeci dával pozor, jak tvrdil. Trval na tom, že kondom, ani antikoncepci nepotřebují, on je muž a tyhle věci má pod kontrolou. Petr měl velkou radost, dítě chtěl. Když postřehl, že Klára nadšená není, vyčetl jí, že ho dostatečně nemiluje, protože jinak by měla také radost a ona je pro něj vším a vše, co dělá, dělá jen pro ni, aby byla šťastná. Klára se cítila provinile, proto se snažila situaci zklidnit s tím, že má přeci radost, jen je trošku zaskočená.

Když se Klára svěřila svým kamarádkám, že čeká miminko, nesetkala se s podporou. Byla z jejich reakce vyvedená z míry. Před Petrem se ale snažila své pochybnosti skrýt. Petr se nenechal oklamat, a když pod nátlakem zjistil, co se stalo, zakázal Kláře, aby se s nimi již stýkala. Nedělá jí to dle něj dobře a jistě ani miminku. Má o ni přeci strach a on ví, co je pro ni dobré.

Klára se snažila připravit na zkoušky, bylo jí ale hodně špatně, zvracela a byla unavená. Petr trval na tom, že Klára už do školy chodit nebude, protože čeká jeho dítě a nehodlá ho nijak ohrožovat. Klára si říkala, že má Petr asi pravdu, vždyť se může do školy později vrátit.

Čas plynul, Klára trávila téměř veškerý čas sama v bytě Petra. Petr si nepřál, aby chodila sama nakupovat, chodili výhradně spolu. Na procházky mohla pouze občas, ale musela se v pravidelných intervalech hlásit, kde se nachází a zda je již doma. Často říkal, že má o ni i miminko strach. Petr se vracel domů velice nepravidelně, někdy ji doma nečekaně zaskočil, pak zase odešel. Klára se cítila velice osaměle, neschopně, bezmocně. Petrovi nálady byly jako horské počasí, nikdy nevěděla, co ho může rozzlobit. Čím dál častěji ji vyčítal, že si vůbec neváží toho, co vše pro ně dělá. A že se vůbec nesnaží, je neschopná, neumí pořádně uvařit, uklidit, jak se tedy chce postarat o jejich dítě. A už vůbec nechce komentovat, jaká „cuchta“ se z ní stala. S ní, že má chodit někam na veřejnost? Klára se cítila zoufaleji a zoufaleji. Často plakala, ale potají. Snažila se, aby doma bylo uklizeno, aby byly boty srovnané

tak, jak to měl Petr rád, ale i přesto začala být před jeho příchodem nervózní a v napětí. Pomalu začala pochybovat o sobě, o svých schopnostech a cítila se více a více neschopně a závisle.

Kláře bylo často špatně od žaludku, nemohla jíst a hubla. Byla vděčná za každou chvíli, kdy měl Petr dobrou náladu. Nikdy ale nevěděla, kdy se to změní. Cítila se v permanentním napětí a strachu.

Klára jezdila za matkou na Moravu jen výjimečně. Maminka neměla příliš radost, když se dozvěděla, že přestala studovat a že je Petr o tolik let starší. Petr na ni ale působil seriózně. Poslední dobou se jí ale dcera po telefonu nezdála, proto se rozhodla, že ji navštíví v Praze. Klára se snažila návštěvu matce rozmluvit, měla hrozný strach, co na to Petr. Nesnášel návštěvy u nich doma, proto tam nikdo nechodil. Matka přijela hned další den, aniž by to s Klárou probrala. Když viděla, v jakém je stavu, zděsila se a trvala na tom, že se ihned sbalí a pojedje s ní na Moravu. Klára se strašně bála Petra a vůbec všeho, co bude dál. Byla ale natolik vyčerpaná, že matku poslechla a odjela s ní na Moravu.

Petr se opět začal chovat tak, jako když se poznali. Omlouval se, sliboval, že se vše změní, že měl teď těžké období v práci.

Po naléhání, aby se k němu vrátila a po několika večerech, které proběhly na Moravě, se Klára k němu do Prahy opět nastěhovala.

Situace se ale rapidně zhoršila. Petr jí sebral klíče od bytu i telefon a kontroloval ji více, než před tím. Když Klára porodila, situace se stále nelepšila, naopak. Petr byl častěji podrážděný a chvíle, kdy byl milý a snažil se tak, jako dříve, vystřídalily momenty, kdy se s ním dalo hovořit, a zavládl relativní klid. Na konci šestinedělí Petr Kláru zbil, protože dcera plakala a Kláře se nedařilo ji utěšit. Petr Kláře nadával, že je neschopná matka a vyhrožoval, že jí sebere dceru a ji vyhodí z bytu. Následně odešel. Tentokrát se Klára bála, kam až Petr zajde. Zajistila dveře, aby se jí nezabouchly a poprosila souseda, zda si může zavolat. Poté se spojila s matkou, která jí dala kontakt na Rosu a Klára se obratem objednala na konzultaci. Matka jí zaplatila na pár dní motel, proto Klára s dcerou ještě v následující hodině z bytu odešla i s nejnужnějším věcmi.

Do dvou dní se Klára i s dcerou přesunula do azylového domu Rosa s utajenou adresou. V současné době je Klára i dcera stabilizovaná. Klára spolupracuje s OSPOD a podala k soudu návrh na svěření dcery do své péče.

Mgr. Kristýna Bordeová

Hledáme nové kolegyně - sociální pracovnice

ROSA – centrum pro ženy rozšiřuje služby o krizovou pomoc pro oběti domácího násilí v nově vznikajícím centru komplexní pomoci Rosalin na Praze 2 a hledá 6 nových kolegyně ve výběrovém řízení na pozici sociální pracovnice. Náplň práce: krizová pomoc, psychosociální, sociálně právní, sociálně terapeutické poradenství obětem domácího násilí, telefonická krizová pomoc. Jde o práci na směny. Upřednostníme uchazečky s praxí, výcvikem v telefonické krizové intervenci nebo prací s oběťmi domácího násilí. Mohou se ale hlásit i absolventky či studentky posledních ročníků sociální práce. Nástup od ledna 2022. Pracovní smlouva na dobu určitou po dobu trvání projektu do 31.3.2024. <https://www.rosacentrum.cz/pracovni-prilezitosti/>

Podpořte ROSA - centrum pro ženy, oběti násilí i děti

S nadšením pomáháme. Obětem násilí, jejich dětem, bezplatnými preventivními aktivitami. Sami si o pomoc větší říkat moc neumíme. Dnes se o to pokusíme: **prosíme, podpořte ROSU, aby mohla poskytovat služby obětem domácího násilí i v roce 2021. Dárcovský účet ROSA : 2848609349/0800** Děkujeme :-)

ROSA - centrum pro ženy, z.s. - nové kontakty:

ROSA - centrum pro ženy, z.s. má nové webové stránky na nové adrese www.rosacentrum.cz .

(Preventivně zaměřené stránky www.stopnasili.cz mají alespoň nový vzhled.) Všechny naše e-maily proto končí takto: @rosacentrum.cz . Hlavní mail: info@rosacentrum.cz , odborné poradenství: poradna@rosacentrum.cz , kontakt na azylový dům: azyl@rosacentrum.cz . Najdete nás na Facebooku pod [@rosacentrum.cz](https://www.facebook.com/rosacentrum.cz)

Newsletter ROSA vydává: ROSA- centrum pro ženy, z.s., ročník XXIII, číslo 3, LISTOPAD 2021.

Redakční rada: Mgr. Martina Hronová, Marie Vavroňová, Zdena Prokopová, PhDr. Jiří Vavroň